

NEBÎYİ VE ULEMAYI TANRILAŞTIRMA

“... Allah’ın emirlerini göz ardı ederek âlimlere küçücük bir hüküm koyma yetkisi tanımak, Allah’tan başkasını Rab olma seviyesine çıkarmaktır. Şeytanlara, Tağutlara, Nemrudlara, Firavunlara, putlara ve heykellere tapmak nasıl şirk ve küfür ise âlimlere, Allah’a kul olmalarının üstünde bir değer vermek de şirk ve küfürdür...” (Elmalılı)

Hristiyanlar, İsa aleyhisselâmın öldürüldüğü iddiasına dayanan bir sistem kurup önce onu, sonra kiliseyi tanrılaştırarak Allah’ın dinini tanınmaz hale getirmişlerdir. Hâlbuki Yahudiler İsa aleyhisselâmı öldürmemişlerdi. Allah Teâlâ şöyle demiştir:

وَقَوْلِهِمْ إِنَّا قَتَلْنَا الْمَسِيحَ عِيسَى ابْنَ مَرْيَمَ رَسُولَ اللَّهِ وَمَا قَتَلُوهُ وَمَا صَلَبُوهُ وَلَكِنْ شُبِّهَ لَهُمْ وَإِنَّ الَّذِينَ اخْتَلَفُوا فِيهِ لَفِي شَكٍّ مِنْهُ مَا لَهُمْ بِهِ مِنْ عِلْمٍ إِلَّا اتِّبَاعَ الظَّنِّ وَمَا قَتَلُوهُ يَقِينًا

“(Yahudilerin) Bir de Allah’ın Elçisini; Meryem oğlu İsa Mesih’i öldürdük demeleri vardır. Onu ne öldürdüler ne de astılar ama böyle bir şüpheye düşürüldüler. Anlaşamadıkları bu şeyde tam bir şüphe içindedirler. Bilgileri, zanna uymaktan ibarettir. Onu kesin olarak öldürmediler.” (Nisâ 4/157)

İnsanların çoğu, nebîlerinin arkasından yanlış yola girmişlerdir. Allah Teâlâ şöyle demiştir:

فَخَلَفَ مِنْ بَعْدِهِمْ خَلْفٌ أَضَاعُوا الصَّلَاةَ وَاتَّبَعُوا الشَّهْوَاتِ فَسُوفَ يَلْقَوْنَ عَذَابًا إِلَّا مَنْ تَابَ وَآمَنَ وَعَمِلَ صَالِحًا فَأُولَٰئِكَ يَدْخُلُونَ الْجَنَّةَ وَلَا يُظْلَمُونَ شَيْئًا

“Nebîlerin arkasından gelenler namazı ihmal edip arzularına uydular. Onlar yakında yanlış kurgularıyla yüzleşeceklerdir. İçlerinden inanarak tevbe etmiş ve iyi iş yapmış olanlar Cennet’e girecekler ve tek bir haksızlığa uğramayacaklardır.” (Meryem 19/59-60)

Aynı durum Müslümanlarda da olmuştur. Allah Teâlâ, Muhammed aleyhisselâmın Ahirette şu sözü söyleyeceğini bildirmiştir:

وَقَالَ الرَّسُولُ يَا رَبِّ إِنَّ قَوْمِي اتَّخَذُوا هَذَا الْقُرْآنَ مَهْجُورًا

“Elçimiz ' diyecek ki, “Ya Rabbi, benim halkım bu Kur’ân’ı kendilerinden uzakta tuttular.” (Furkân 25/30)

Bu ayetler, Nebîmizin şu sözü söylemesine sebep olmuştur:

“Sizden öncekilerin izlerini, kuşkusuz karış karış, arşın arşın takip edeceksiniz. Onlar bir kertenkele deliğine girmiş olsalar, siz de gireceksiniz.

Dedik ki; Yahudi ve Hristiyanlar mı?

-Ya kim olabilir? dedi.” (Buharî, İ’tisam bi’s-Sünne, 14)

Nebîmizin şu sözü de yukarıdaki ayetlerin bir gereğidir:

“Mahşer günü, ashabımdan bir kesim sol tarafa alınır, ben; “Ashabım! Ashabım!” derim. Allah Teâlâ der ki; “Bunlar, senin ayrılmandan sonra sürekli geriye gittiler.” Ben de salih kul İsa’nın dediği gibi derim:

“...İçlerinde bulunduğum sürece onları görüyordum.

Beni vefat ettirince gören yalnız sen oldun. Sen her şeyi görüp gözetirsin. Eğer azap edersen, onlar senin kullarıdır. Bağışlarsan şüphesiz sen güçlüsün, doğrusunu yaparsın.” (Mâide 5/117-118) ²

Nebîlik Kur'an'da bütün özellikleriyle yaşatıldığı halde Müslümanlar, Hristiyanlara benzer şekilde nebîliği öldürerek önce onu, arkasından da âlimlerini ilâhlaştırmışlardır.

NEBÎ

Nebî “değeri Allah tarafından yükseltilmiş zat”tır ³. Allah, En'âm 83 ve devamında, Nuh'tan İsa (a.s.)'a kadar 18 nebînin adını saymış ve şöyle demiştir:

وَمِنْ آبَائِهِمْ وَذُرِّيَّاتِهِمْ وَإِخْوَانِهِمْ وَاجْتَبَيْنَاهُمْ وَهَدَيْنَاهُمْ إِلَى صِرَاطٍ مُسْتَقِيمٍ

“Babalarından, soylarından ve kardeşlerinden de seçtik ve doğru yolu gösterdik.” (En'âm 6/87)

Sayılarının 124 bin kadar olduğu rivayet edilen⁴ nebîlerden her biri, bu 18 nebînin ya babaları, ya kardeşleri, ya da soylarından gelenlerdir. Sonra Allah Teâlâ şöyle demiştir:

أُولَئِكَ الَّذِينَ آتَيْنَاهُمُ الْكِتَابَ وَالْحُكْمَ وَالنُّبُوَّةَ

“Onlar, kendilerine kitap, hüküm (hikmet) ve nebîlik verdiğimiz kimselerdir.” (En'âm 6/89)

Demek ki, Âdem aleyhisselâmdan son nebîye kadar hepsine Kitap ve Hikmet verilmiştir. Aşağıdaki ayetlerde

nebilere kitap indirildiği bildirilmektedir:

كَانَ النَّاسُ أُمَّةً وَاحِدَةً فَبَعَثَ اللَّهُ النَّبِيِّينَ مُبَشِّرِينَ وَمُنذِرِينَ وَأَنْزَلَ مَعَهُمُ الْكِتَابَ بِالْحَقِّ لِيُحْكُمَ بَيْنَ النَّاسِ فِي مَا اخْتَلَفُوا فِيهِ ...

“İnsanlar tek bir topluluktur. Sonra Allah onlara, müjde veren ve uyarıda bulunan nebîler gönderdi. Onlarla birlikte hep doğruları gösteren kitap da indirdi ki, ayrılığa düştükleri konularda insanlar arasında o kitap hükmetsin...” (Bakara 2/213)

وَإِذْ أَخَذَ اللَّهُ مِيثَاقَ النَّبِيِّينَ لَمَا آتَيْنَاكُمْ مِنْ كِتَابٍ وَحِكْمَةٍ ثُمَّ جَاءَكُمْ رَسُولٌ مُصَدِّقٌ لِمَا مَعَكُمْ لَتُؤْمِنُنَّ بِهِ وَلَتَنْصُرُنَّهُ قَالَ أَأَقْرَضْتُمْ وَأَخَذْتُمْ عَلَىٰ ذَٰلِكُمْ إِصْرِي قَالُوا أَقْرَضْنَا قَالَ فَاشْهَدُوا وَأَنَا مَعَكُمْ مِنَ الشَّاهِدِينَ

“Allah nebîlerden söz aldığı gün onlara, “Size bir Kitap ve hikmet veririm de elinizde olanı tasdik eden bir resul gelirse ona kesinlikle inanacaksınız ve destek vereceksiniz. Bunu kabul ettiniz mi; ısrımı ⁵ yüklediniz mi?” demişti. Onlar da “kabul ettik” demişlerdi. Allah “Siz buna şahit olun, sizinle beraber ben de şahidim” demişti.” (Âl-i İmrân 3/81)

Nebîlere verilen kitaplardan her biri bize verilenle aynı içeriktedir. Allah Teâlâ şöyle demiştir:

شَرَعَ لَكُمْ مِنَ الدِّينِ مَا وَصَّىٰ بِهِ نُوحًا وَالَّذِي أَوْحَيْنَا إِلَيْكَ وَمَا وَصَّيْنَا بِهِ إِبْرَاهِيمَ وَمُوسَىٰ وَعِيسَىٰ أَنْ أَقِيمُوا الدِّينَ وَلَا تَتَفَرَّقُوا فِيهِ.

“Allah, Nuh'a hangi görevi yüklemişse onu sizin için bu dinin şeriatı yapmıştır. Sana vahyettiğimiz, İbrahim'e, Musa'ya ve İsa'ya emrettiğimiz şudur: Bu dini ayakta tutun, onda ayrılığa düşmeyin...” (Şûrâ 42/13)

Bütün nebîlere kitap ve hikmet verildiği açık olduğu halde gelenekte sadece Tevrat, İncil, Zebur ve Kur'ân'ın indirildiği söylenir. Nebîmize dayandırılan çok zayıf bir rivayette de Âdem'e 10 suhuf, Şit'e 50 suhuf, İdris'e 30 suhuf ve İbrahim aleyhisselâma 10 suhuf olmak üzere toplam 100 suhufun indiği iddia edilir ⁶. Böylece toplam sekiz nebîye kitap verilmiş olur.

NEBÎ OLAN RESUL

Resul, kendinden bir şey katmadan birinin sözünü diğere ulaştırmakla görevli kişidir⁷. Türkçede ona elçi denir. Her nebî, kendine verilen Kitab'ı, insanlara ulaştırmakla görevli olduğu için aynı zamanda resuldür. Kur'ân onlara, nebî olan resul demiştir. Daha sonra görüleceği gibi nebî olmayan resuller de vardır. Allah Teâlâ şöyle demiştir:

وَأَذْكُرْ فِي الْكِتَابِ مُوسَى إِنَّهُ كَانَ مُخْلَصًا وَكَانَ رَسُولًا نَبِيًّا

"Bu Kitap'ta Musa'yı da anlat. O, yürekten bağlanmıştı; nebî olan resul idi." (Meryem 19/51)

وَأَذْكُرْ فِي الْكِتَابِ إِسْمَاعِيلَ إِنَّهُ كَانَ صَادِقَ الْوَعْدِ وَكَانَ رَسُولًا نَبِيًّا

"Bu Kitap'ta İsmail'i de anlat. O, sözünü tutmuştu⁸; nebî olan resul idi." (Meryem 19/54)

Allah Teâlâ, resullerin görevleri ile ilgili olarak şöyle demiştir:

فَهَلْ عَلَى الرُّسُلِ إِلَّا الْبَلَاغُ الْمُبِينُ

"Resullere apaçık tebliğden başka ne düşer?" (Nahl 16/35)

يَا أَيُّهَا الرُّسُلُ بَلِّغْ مَا أُنْزِلَ إِلَيْكَ مِنْ رَبِّكَ وَإِنْ لَمْ تَفْعَلْ فَمَا بَلَّغْتَ رِسَالَتَهُ وَاللَّهُ يَعْصِمُكَ مِنَ النَّاسِ إِنَّ اللَّهَ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ الْكَافِرِينَ

"Ey Resul! Rabbinden sana ne indirilmişse onu tebliğ et, bunu yapmazsan onun resulü olma görevini yapmamış olursun" (Mâide 5/67)

Nebî olan resullerin sorumlulukları ağırdır; Allah'ın sözlerine ekleme veya çıkarma yaparlarsa cezaları ölümdür. Allah Teâlâ şöyle demiştir:

وَلَوْ تَقَوَّلَ عَلَيْنَا بَعْضُ الْأَقَاوِيلِ . لَأَخَذْنَا مِنْهُ بِالْيَمِينِ . ثُمَّ لَقَطَعْنَا مِنْهُ الْوَتِينَ . فَمَا مِنْكُمْ مِنْ أَحَدٍ عَنْهُ حَاجِزِينَ

"Eğer o (Resul), bize karşı, bazı sözler uydursaydı onu

sıkı bir şekilde yakalar sonra şah damarını koparırdık. Hiçbiriniz de onu koruyamazdınız." (Hâkka 69/44-47)

Bir nebînin, resul sıfatıyla aktaracağı sözler, Allah'ın sözlerinden başkası olamayacağı için onlara itaat, o sözlerin sahibi olan Allah'a itaattir. Allah Teâlâ şöyle demiştir:

مَنْ يُطِيعِ الرَّسُولَ فَقَدْ أَطَاعَ اللَّهَ

"Allah'ın resulüne⁹ itaat eden Allah'a itaat etmiş olur". (Nisâ 4/80)

Kayıtsız şartsız itaat edilmesi gereken, nebî olan resulün kendisi değil, tebliğ ettiği ayetlerdir.

HİKMET

Nebîlere, Kitap ile beraber hikmet de verilmiştir. Hikmet, hem Kitap'tan doğru hüküm çıkarma yöntemi hem de çıkarılan doğru hüküm anlamındadır. Nebîler o yöntemi, resul sıfatıyla öğretirler. Çünkü onun bütün ayrıntıları, onlara verilen Kitab'ın içinde yer alır. İbrahim aleyhisselâm, Kâbe'yi bina ettikten sonra Mekke halkı ile ilgili olarak şöyle dua etmişti:

رَبَّنَا وَابْعَثْ فِيهِمْ رَسُولًا مِنْهُمْ يَتْلُو عَلَيْهِمْ آيَاتِكَ وَيُعَلِّمُهُمُ الْكِتَابَ وَالْحِكْمَةَ وَيُزَكِّيهِمْ إِنَّكَ أَنْتَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ

"Rabbimiz! İçlerinden bunlara, senin ayetlerini okuyan, Kitab'ı ve hikmeti öğreten ve bunları geliştiren bir resul çıkar. Güçlü olan sen, doğru karar veren sensin". (Bakara 2/129)

İbrahim aleyhisselâmın duasının kabul edildiğini gösteren ayetlerden biri şudur:

لَقَدْ مَنَّ اللَّهُ عَلَى الْمُؤْمِنِينَ إِذْ بَعَثَ فِيهِمْ رَسُولًا مِنْ أَنْفُسِهِمْ يَتْلُو عَلَيْهِمْ آيَاتِهِ وَيُزَكِّيهِمْ وَيُعَلِّمُهُمُ الْكِتَابَ وَالْحِكْمَةَ وَإِنْ كَانُوا مِنْ قَبْلُ لَفِي ضَلَالٍ مُبِينٍ

"Allah müminlere iyilikte bulundu da içlerinden, ayetlerini okuyan, onları geliştiren; Kitab'ı ve hikmeti öğreten bir resul çıkardı. Onlar, önceleri açık bir şaşkınlık içindeydiler." (Âl-i İmrân 3/164)

Hikmetin resul sıfatıyla öğretilmesi, bunun bir tebliğ işi olduğunu¹⁰ ve ayetlerde yer aldığını gösterir. Tebliğde hata olmaz ama uygulamada hata olabilir. Allah Teâlâ şöyle demiştir:

إِنَّا أَنْزَلْنَا إِلَيْكَ الْكِتَابَ بِالْحَقِّ لِتَحْكُمَ بَيْنَ النَّاسِ بِمَا أَرَاكَ اللَّهُ وَلَا تَكُنْ لِلْخَائِثِينَ خَصِيمًا

"Sana bu Kitab'ı, tümüyle gerçek olarak indirdik ki, insanlar arasında Allah'ın gösterdiği yöntemle hükmedesin. Sakın hainlerin savunucusu olma." (Nisâ 4/105)

"Sakın hainlerin savunucusu olma." uyarısı, uygulamada hata olabileceğini gösterir. Bu sebeple Nebimizin hatasını gösteren hiçbir ayette resul kelimesi geçmez. Bedir Savaşı ile ilgili ayetleri buna örnek verebiliriz.

BEDİR SAVAŞI ÖRNEĞİ

Nebimiz, Bedir Savaşında yanlış bir karar ile esirler almıştı. Önce o; arkasından da onun bu kararına ses çıkarmayan Müslümanlar, şu ağır sözler ile suçlanmışlardı:

مَا كَانَ لِنَبِيِّ أَنْ يَكُونَ لَهُ أُسْرَى حَتَّى يُشْخَنَ فِي الْأَرْضِ تُرِيدُونَ عَرَصَ الدُّنْيَا وَاللَّهُ يُرِيدُ الْآخِرَةَ وَاللَّهُ عَزِيزٌ حَكِيمٌ . لَوْلَا كِتَابٌ مِنَ اللَّهِ سَبَقَ لَمَسَّكُمْ فِيهِمَا أَذُنَاتٌ مِمَّا أَخَذْتُمْ عَذَابٌ عَظِيمٌ

"Bir nebinin, savaş meydanında düşmanı etkisiz hale getirinceye kadar esir almaya hakkı yoktur. Siz hemen ele geçecek mal istiyorsunuz. Allah ise sizin için sonrasını istiyor. Allah güçlüdür, doğru karar verir. (Zafer sizin olacak diye) Allah tarafından yazıya geçirilmiş bir karar olmasaydı aldığınız esirlerden dolayı sizi ağır bir azap yakalardı." (Enfâl 8/67-68)

Bu ağır sözler, daha önce inen şu ayete uymamış olmalarından dolayı idi ¹¹:

فَإِذَا لَقِيتُمُ الَّذِينَ كَفَرُوا فَضَرْبَ الرِّقَابِ حَتَّى إِذَا أَثْبَثْتُمْهُمْ فَشْدُوا الوثَاقَ فَإِمَّا مَنًّا بَعْدَ وَإِمَّا فِدَاءً حَتَّى تَضَعَ الْحَرْبُ أَوْزَارَهَا

"Kâfirlerle savaşta karşılaşınca boyunlarını vurun; onları etkisiz hale getirince de sıkı güvenlik çemberine alın. Sonra karşılıksız veya fidye olarak serbest bırakın... " (Muhammed 47/4)

"Allah tarafından yazıya geçirilmiş bir karar olmasaydı" sözünün hikâyesi şöyledir:

Müslümanlar Mekke'de iken Romalılar Perslere yenilmişti. İnen şu ayetler, Romalıların 3 ilâ 9 yıl arasında galip geleceğini, o gün Müslümanların bir zaferle sevineceğini müjdeliyordu:

الْم . غُلِبَتِ الرُّومُ . فِي أَذْنَى الْأَرْضِ وَهُمْ مِنْ بَعْدِ عَلَيْهِمْ سَيَغْلِبُونَ . فِي بَضْعِ سِنِينَ لِلَّهِ الْأَمْرُ مِنْ قَبْلِ وَمِنْ بَعْدِ وَيَوْمَئِذٍ يَفْرَحُ الْمُؤْمِنُونَ . يَنْصُرُ اللَّهُ يَنْصُرُ مَنْ يَشَاءُ وَهُوَ الْعَزِيزُ الرَّحِيمُ . وَعَدَ اللَّهُ لَا يُخْلِفُ اللَّهُ وَعْدَهُ وَلَكِنْ أَكْثَرُ النَّاسِ لَا يَعْلَمُونَ

"Elif, Lâm, Mim. Romalılar yenildiler; çok yakın bir yerde. Onlar, bu yenilginin ardından galip geleceklerdir. Üç ilâ dokuz yıl içinde. Bunun öncesinde de sonrasında da yetki Allah'ındır. O gün müminler Allah'ın yardım ile sevineceklerdir; O, doğru tercihte bulunana yardım eder; güçlüdür, ikramı boldur. Bu Allah'ın verdiği sözdür; Allah sözünden caymaz ama insanların çoğu bunu bilmezler." (Rûm 30/1-6)

Herkes Romalılardan gelecek haberlere kilitlenmişti. Ebu Süfyân, bir ticaret kervanı ile Şam'dan dönerken Romalılarla Perslerin savaşacakları duyuldu. Müslümanlar, Allah'ın kendilerine, kervanı vereceği umuduyla, Mekkeliler de kervanı koruma amacıyla yola çıktılar. Ebû Süfyân ise kervanı kurtarma telaşına düştü. Kervan için çıkan Müslümanlar, karşılarında Mekke ordusunu buldular. Belki de söz verilen o orduydı. Bunu, şu ayetler anlatmaktadır:

وَإِذْ يَعِدُكُمُ اللَّهُ إِحْدَى الطَّائِفَتَيْنِ أَنَّهَا لَكُمْ وَتَوَدُّونَ أَنَّ غَيْرَ ذَاتِ الشُّوْكَةِ تَكُونُ لَكُمْ وَيُرِيدُ اللَّهُ أَنْ يُجِثَّ الْحَقَّ بِكَلِمَاتِهِ وَيَقْطَعَ دَابِرَ الْكَافِرِينَ . لِيُجِثَّ الْحَقَّ وَيُبْطِلَ الْبَاطِلَ وَلَوْ كَرِهَ الْمُجْرِمُونَ.

"Allah, bir zamanlar size söz vermişti; o iki topluluktan biri, sizin olacaktı. Siz silâhsız olanı (kervanı) istiyordunuz. Allah da kendi sözleri gereği hakkı ortaya çıkarmak ve o kâfirlerin kökünü kazımak (için size Mekke ordusunu vermek) istiyordu." (Enfâl 8/7)

Bir de Mekke'de, müşriklerin ağır baskıları sürerken Nebîmize şu ayetler inmişti:

"Seni bu topraklardan çıkarmak için yerinden oynatmak üzereler. Çıkarırlarsa senden sonra burada fazla kalamazlar. Senden önce gönderdiğimiz elçilere uygulanan sünnet (kanun) budur. Bizim sünnetimizde (kanunumuzda) bir değişiklik bulamazsın." (İsrâ 17/76-77)

Allah'ın sünnetinden dolayı Müslümanlara Mekke ordusu verildi. Onlara ağır bir darbe indirdiler ama çekilen düşmanı takip edip etkisiz hale getirmeden esirler aldılar. Ashap, esirlerle ilgili ayeti hatırlatıp Nebîmiz'i uyarmadığı için hepsi, dünyayı ahirete tercihle suçlandı. Eğer önceden verilmiş zafer sözü olmasaydı, esirler yüzünden Bedir'de büyük bir yenilgiye uğrayacaklardı.

Dört yıl sonra yapılan Hudeybiye antlaşmasıyla Mekke'yi fethin yolu açıldı ve şu ayetler indi:

إِنَّا فَتَحْنَا لَكَ فَتْحًا مُبِينًا . لِيَغْفِرَ لَكَ اللَّهُ مَا تَقَدَّمَ مِنْ ذَنْبِكَ وَمَا تَأَخَّرَ وَيُتِمَّ

نِعْمَتُهُ عَلَيْكَ وَيَهْدِيكَ صِرَاطًا مُسْتَقِيمًا

“Fethin önündeki engeller, senin için tamamen kalktı¹². Allah bunu, önceki ve sonraki günahını bağışlamak, iyiliklerini tamamlamak ve seni doğru bir yola yöneltmek için yaptı.” (Fetih 48/1-2)

Demek ki Nebîmiz, Bedir’de günaha girmişti. Günahının bağışlanması için Mekke’yi fethetmesi gerekiyordu; fetihin öncesinde şu sure indi:

إِذَا جَاءَ نَصْرُ اللَّهِ وَالْفَتْحُ . وَرَأَيْتَ النَّاسَ يَدْخُلُونَ فِي دِينِ اللَّهِ أَفْوَاجًا . فَسَبِّحْ بِحَمْدِ رَبِّكَ وَاسْتَغْفِرْهُ إِنَّهُ كَانَ تَوَّابًا

“Allah’ın yardımı gelip Fetih gerçekleştiğinde ve insanların dalga dalga Allah’ın dinine girdiğini gördüğünde, her şeyi güzel yaptığından dolayı Rabbine yönel ve bağışlanma talebinde bulun. Çünkü o, tevbeleri kabul eder.” (Nasr 110/1-3)

Demek ki, Muhammed aleyhisselâm, nebî sıfatıyla hata yapmıştır. Tevbe etmesi için hatasını düzeltme şartı, bize örnektir. Yani tevbe ettim, demek yetmez, hatayı düzeltmek de gerekir.

NEBÎ HELAL VE HARAM KOYAMAZ

Nebî, hata edebildiği için nebilere kayıtsız şartsız itaat yoktur. Ama resul sıfatıyla bildirdikleri helaller Allah’ın helalleri, haramlar da Allah’ın haramlarıdır. İlgili ayetlerden biri şöyledir:

الَّذِينَ يَتَّبِعُونَ الرَّسُولَ النَّبِيَّ الْأُمِّيَّ الَّذِي يَجِدُونَهُ مَكْتُوبًا عِنْدَهُمْ فِي التَّوْرَةِ وَالْإِنْجِيلِ يَأْمُرُهُمْ بِالْمَعْرُوفِ وَيَنْهَاهُمْ عَنِ الْمُنْكَرِ وَيُحِلُّ لَهُمُ الطَّيِّبَاتِ وَيُحَرِّمُ عَلَيْهِمُ الْخَبَائِثَ وَيَضَعُ عَنْهُمْ إِصْرَهُمْ وَالْأَغْلَالَ الَّتِي كَانَتْ عَلَيْهِمْ فَاَلَّذِينَ آمَنُوا بِهِ وَعَزَّرُوهُ وَنَصَرُوهُ وَاتَّبَعُوا النُّورَ الَّذِي أُنْزِلَ مَعَهُ أُولَئِكَ هُمُ الْمُفْلِحُونَ

“Onlar (ehli-kitaptan doğru davranış gösterenler), ümmi nebî olan bu resule uyanlardır. Onu, yanlarındaki Tevrat’ta ve İncil’de yazılı bulurlar. O, onlara iyiliği emreder ve kötülüğü yasaklar. Temiz ve lezzetli şeyleri helal, pis şeyleri haram kılar. Isırlarını¹³ ve üzerlerindeki bağları kaldırıp atar. Kim ona inanır, onu destekler, ona yardım eder ve onunla birlikte indirilen nûra (Kur’ân’a) uyarsa, işte onlar umduklarına kavuşurlar.” (A’râf 7/157)

Muhammed aleyhisselâm nebî sıfatıyla helal-haram koyamaz. Allah Teâlâ şöyle demiştir:

يَا أَيُّهَا النَّبِيُّ لِمَ تُحَرِّمُ مَا أَحَلَّ اللَّهُ لَكَ تَبْتَغِي مَرْضَاتَ أَرْوَاجِكَ وَاللَّهُ غَفُورٌ رَحِيمٌ.

"Ey Nebî! Eşlerini razı etmeye çabalayarak Allah'ın sana helâl kıldığını niçin haram kılarırsın? Ama Allah suçları örter ve merhamet eder." (Tahrîm 66/1)

Açıkça görüldüğü gibi Nebîimizin, sadece resul sıfatıyla söylediği sözlere kayıtsız şartsız itaat gerekir. Ama üzülerek görüyoruz ki, kelimelerle oynanarak yeni bir din oluşturulmuştur.

NEBÎ OLMAYAN RESUL

Resul, kendinden bir şey katmadan birinin sözünü diğerine ulaştırmakla görevli kişi¹⁴ olduğu için Allah'ın sözlerini ulaştıran Allah'ın resulü, başkasının sözlerini ulaştıran da onun resulü olur. Mesela Mısır Meliki, Yusuf aleyhisselâma bir resul göndermişti. İlgili ayet şöyledir:

فَلَمَّا جَاءَهُ الرَّسُولُ قَالَ ارْجِعْ إِلَىٰ رَبِّكَ فَاسْأَلْهُ مَا بَالُ الْيَسْوَةِ الَّتِي قَطَعْنَا
أَيْدِيَهُنَّ ...

"Melikin resulü geldiğinde Yusuf dedi ki: "Efendine dön de sor bakalım, ellerini kesen kadınların derdi neymiş? ..." (Yusuf 12/50)

Nebîye inmiş ayetleri tebliğ ile görevli elçiler de vardır. Şu ayetler, onlardan bahseder:

كَذَّبَتْ قَوْمُ نُوحٍ الْمُرْسَلِينَ

"Nuh kavmi resulleri yalanladı." (Şuarâ 26/105)

كَذَّبَتْ عَادَ الْمُرْسَلِينَ

"Ad kavmi resulleri yalanladı." (Şuarâ 26/123)

Nuh kavmine sadece Nuh aleyhisselâm, Ad'a Hud aleyhisselâm nebî-resul olarak gönderilmişti. Diğer resuller, o iki nebîye inen ayetleri tebliğ edenlerden başkası değildir.

Rivayete göre şu ayetler de İsa aleyhisselâmın Antakya'ya gönderdiği resullerle ilgilidir ¹⁵:

"Onlara o şehir halkını örnek ver; oraya resuller gelmişti; iki resul gönderdik yalanladılar; onları, üçüncüsü ile destekledik: "Biz, sizlere resul olarak gönderilmiş kimsele-riz" dediler.

Cevapları şu oldu: "Siz de tıpkı bizim gibi insansınız. Rahman ¹⁶, bir şey indirmiş de değildir. Sizler sadece yalan söylüyorsunuz".

Resuller dedi ki: "Rabbimiz biliyor; biz gerçekten sizlere resul olarak gönderilmiş kişileriz. Görevimiz açık bir tebliğde bulunmaktan ibarettir..." (Yasin 36/13-17)

Biz de insanlara, Kur'an'ı ulaştırmakla görevliyiz. Allah Teâlâ şöyle demiştir:

إِنَّ الَّذِينَ يَكْفُرُونَ مَا أَنْزَلْنَا مِنَ الْبَيِّنَاتِ وَالْهُدَىٰ مِنْ بَعْدِ مَا بَيَّنَّاهُ لِلنَّاسِ فِي الْكِتَابِ أُولَٰئِكَ يَلْعَنُهُمُ اللَّهُ وَيَلْعَنُهُمُ اللَّاعِنُونَ . إِلَّا الَّذِينَ تَابُوا وَأَصْلَحُوا وَبَيَّنَّاهُ فَأُولَٰئِكَ أَتُوبُ عَلَيْهِمْ وَأَنَا التَّوَّابُ الرَّحِيمُ . إِنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا وَمَاتُوا وَهُمْ كُفَّارًا أُولَٰئِكَ عَلَيْهِمْ لَعْنَةُ اللَّهِ وَالْمَلَائِكَةِ وَالنَّاسِ أَجْمَعِينَ . خَالِدِينَ فِيهَا لَا يُخَفَّفُ عَنْهُمْ الْعَذَابُ وَلَا هُمْ يُنظَرُونَ . وَإِلَهُكُمْ إِلَهٌ وَاحِدٌ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ الرَّحْمَنُ الرَّحِيمُ .

"İndirdiğimiz açık ayetleri ve ana yolu bu Kitapta insanlara göstermemizden sonra gizleyenleri dışlarız. Diğer dışlayanlar da dışlarlar. Dönüş yapıp kendini düzelten ve gizlediğini açıklayanlar başka. Onların dönüşünü kabul ederim. Ben her tevbe (dönüşü) kabul ederim, ikramım boldur. Ayetlerimizi gizleyen ve gizlemiş olarak ölenleri, Allah, melekleri ve bütün insanlar dışlar. Sürekli dışlanmış olarak kalırlar. Azapları ne hafifletilir, ne de ara verilir." (Bakara 2/159-162)

إِنَّ الَّذِينَ يَكْفُرُونَ مَا أَنْزَلَ اللَّهُ مِنَ الْكِتَابِ وَيَشْكُرُونَ بِهِ ثَمَنًا قَلِيلًا أُولَٰئِكَ مَا يَأْكُلُونَ فِي بُطُونِهِمْ إِلَّا النَّارَ وَلَا يَكْلَمُهُمُ اللَّهُ يَوْمَ الْقِيَامَةِ وَلَا يُزَكِّيهِمْ وَلَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ أُولَٰئِكَ الَّذِينَ اشْتَرَوُا الضَّلَالَةَ بِالْهُدَىٰ وَالْعَذَابَ بِالْمَغْفِرَةِ فَمَا أَصْبَرَهُمْ عَلَى النَّارِ

"Allah'ın indirdiği kitaptan bir şeyi gizleyip karşılığında tükenecek bir bedel alanlar, karınlarına sadece ateş doldururlar. Allah Kıyamet günü onlarla konuşmaz ve onları aklamaz. Onlara acı bir azap vardır. Onlar rehberlere karşılık sapıklığı, başışlanmaya karşılık da azabı satın almış kimselerdir. Ateşe ne kadar da dayanıklılaşmış!" (Bakara 2/174-175)

Bu ayetler, nebî olan resuller ile nebî olmayan resulleri, kesin olarak ayırmaktadır.

NEBÎ VE RESUL KAVRAMLARININ ÖLDÜRÜLMESİ

Nebî ile resulün aynı olmadığı, her nebînin, ayetleri tebliğ ederken resul olduğu, nebî olmayan resullerin de bulunduğu ortadayken Ehl-i sünnet uleması, ayetlere zıt tanımlar yapmıştır. Onlara göre "resul, yeni bir kitap ve yeni bir şariat ile gönderilen, nebî ise kendinden önceki resulün Kitab'ını ve şariatını, onun ümmetine tebliğ ile görevli olan zattır ¹⁷."

Bu tanıma göre Kralın Yusuf aleyhisselâma gönderdiği resule de yeni bir kitap ve yeni bir şeriat inmiş olmalıdır! Nebî, önceki resulün kitabını tebliğ ile görevliyse, artık nebî gelmeyeceğine göre Muhammed aleyhisselâmın kitabını tebliğ edecek kimse kalmamıştır.

Mu'tezile'ye göre de resul ile nebî arasında fark yoktur ve her ikisi de, Allah'ın vahiy yoluyla yeni bir şeriat verip insanlara tebliğ ile görevlendirdiği elçidir.¹⁸ Bu tanım da Kur'an'a terstir.

Şiîler ise Nebîmizi ve kendi imamlarını tam bir ilâh yapmışlardır. Onlar şöyle derler:

"İmamın ilâhî hükümlere, ilâhî maarife, bütün bilgilere sahip olması, peygamber, yahud kendisinden önceki İmam vasıtasıyladır. Yepyeni bir şey hakkında da imam, Allahu Teâlâ'nın ona ihsan ettiği kudsi kuvvetle, ilham yoluyla gereği gibi hükmeder, o şeyi künhüyle anlar, bilir. Bir şeye yönelirse, onu bilmek dilerse, o şey hakkında, ancak gerçeği bilir, yanılmaz, şüpheye düşmez, bu hususta aklî delillere yahut belletenlerin belletmesine ihtiyacı yoktur. Bilgisi iktiza edince daha da derinleşir. Daha da ziyadeleşir..."

"...İmamlardan hiçbiri bir muallime gitmemiş, bir müreb-biden bir şey öğrenmemiştir... Hiç biri bir hocadan ders görmemiş, hiç biri bir mektebe, bir medreseye gitmemiş-tir. Böyle olduğu halde kendilerine bir şey sorulunca ona derhal en doğru cevabı vermedeler. Dillerine bilmiyorum sözü gelmediği gibi. Cevap vermek için düşünceleri ya-hut cevabı bir müddet sonraya tehir etmeleri de vaki de-ğildir..."¹⁹

NEBİMİZİN SÖZ VE UYGULAMALARININ AYET SEVİYESİNE ÇIKARILMASI

Nebîmizin, ayetleri tebliğ dışındaki söz ve uygulamaları, hatalı olabileceğinden nebîye itaati emreden bir tek ayet yoktur. Allah Teâlâ şöyle demiştir:

يَا أَيُّهَا النَّبِيُّ إِذَا جَاءَكَ الْمُؤْمِنَاتُ يُبَايِعْنَكَ عَلَى أَنْ لَا يُشْرِكْنَ بِاللَّهِ شَيْئًا وَلَا يَسْرِقْنَ وَلَا يَزْنِينَ وَلَا يَقْتُلْنَ أَوْلَادَهُنَّ وَلَا يَأْتِينَ بِبُهْتَانٍ يَفْتَرِينَهُ بَيْنَ أَيْدِيهِنَّ وَأَرْجُلِهِنَّ وَلَا يَعْصِينَكَ فِي مَعْرُوفٍ فَبَايِعْهُنَّ وَاسْتَغْفِرْ لَهُنَّ اللَّهُ إِنَّ اللَّهَ غَفُورٌ رَحِيمٌ

"Ey Nebî! Mümin kadınlar sana biat için gelince, hiçbir şeyi Allah'a ortak koşmamaları, hırsızlık yapmamaları, zina etmemeleri, çocuklarını öldürmemeleri, başkasın-dan kazandıkları çocuğu yalan dolan ile kocalarına mal

etmemeleri ve marufta sana isyan etmemeleri şartı ile onlarla biat et; onlara Allah'tan bağışlanma dile. Allah bağışlar, ikramı boldur." (Mumtahine 60/12)

"Marufta isyan etmeme" şartı, nebî sıfatıyla söylediği sözlerin denetlenmesi gereğini gösterir. Bedir Savaşın-da esir alınmasına ses çıkarmayan sahabenin suçlandı-ğını daha önce görmüştük.

Nebîlerin, resul olarak bildirdikleri sözlere asla itiraz edi-lemeyiz. Allah Teâlâ şöyle demiştir:

مَا كَانَ لِمُؤْمِنٍ وَلَا مُؤْمِنَةٍ إِذَا قَضَى اللَّهُ وَرَسُولُهُ أَمْرًا أَنْ يَكُونَ لَهُمُ الْخِيَرَةُ مِنْ أَمْرِهِمْ وَمَنْ يَعْصِ اللَّهَ وَرَسُولَهُ فَقَدْ ضَلَّ ضَلَالًا مُبِينًا

"Allah ve Resulü bir işi kesinleştirince inanmış bir erke-ğin ve kadının, kendi işlerinde seçme hakkı kalmaz. Kim, Allah'a ve Resulüne isyan ederse açık bir şekilde sapmış olur." (Ahzâb 33/36)

Bütün bunlar ortadayken, nebî ve resul kavramlarını çarpıtarak Muhammed aleyhisselâmın, nebî sıfatıyla söylediği sözleri ve yaptığı uygulamaları, resul sıfatıyla tebliğ ettiği ayetler seviyesine çıkarmanın affedilmez bir tavır olduğu ortadadır. Bu konunun önderi olarak bilinen İmam Şâfi'nin, resule itaati emreden ayetleri delil göste-rerek düştüğü büyük hata şöyle özetlenebilir:

"Allah'ın Resulü'nün Sünneti; Allah'ın adına, onun, özel ve genel hükümlerdeki muradını açıklar. Allah, Sünnet ile hükmetmeyi Kitab'ı ile eş tutmuş ve Sünneti Kitab'a bağlamıştır²⁰. Kur'an, Sünneti, Sünnet de Kur'an'ı nesh edip yürürlükten kaldıramaz. Sünnet ancak bir başka Sünnetle nesh edilebilir²¹. "Sünnet, Kur'an ile nesh edilir, denirse recim cezasının; "Zina eden kadınla zina eden erkekten her birine yüz kamçı vurun..." (Nur 24/2) aye-tiyle nesh edilmesi ihtimali ortaya çıkar²²."

Bu sözler, gerçeği yansıtmamaktadır. Nebîmizin, "Allah adına, onun, özel ve genel hükümlerdeki muradını açık-ladığını" söylemek, onu Allah yerine koymaktır. Çünkü Allah, Kitab'ı açıklama konusunda kimseye yetki verme-miştir. İlgili ayetler şöyledir:

الرَّكَاتِ أَخْبَرْتُمْ آيَاتُهُ ثُمَّ فُضِّلْتُ مِنْ لَدُنْ حَكِيمٍ خَبِيرٍ. أَلَا تَعْبُدُوا إِلَّا اللَّهَ إِنَّنِي لَكُم مِّنْهُ نَذِيرٌ وَبَشِيرٌ

"Elif, Lâm, Râ. Bu öyle bir kitaptır ki, ayetleri muhkem kılınmış, sonra hakîm olan ve her şeyin iç yüzünü bilen Allah tarafından açıklanmıştır. Böyle olması Allah'tan

başkasına kul olmamanız içindir. Ben onun tarafından bir uyarıcı ve müjdeciyim.” (Hûd 11/1-2)

Demek ki Nebimiz Kur’ân’ı açıklamamış ama ayetleri tebliğin yanında Allah’ın gösterdiği yöntemle hareket edip Allah’ın yaptığı açıklamalara ulaşarak insanları uyarmış ve müjdelemiştir.

Abdulaziz b. Abdullah b. Bâz’ın (1911-1999 m.) şu sözleri, Nebimizin söz ve uygulamalarına Sünnet denerek, Kur’ân’ın üstüne nasıl çıkarıldığını göstermektedir:

“Evzaî²³ şöyle demiştir:

”السُّنَّةُ قَاضِيَةٌ عَلَى الْكِتَابِ

Sünnet Kitap üzerindeki son sözü söyler.

Sünnet, Kur’ân’ın genel bıraktığı şeyi sınırlar ya da onda olmayan hükümler koyar. Nitekim Allah Teâlâ şöyle demiştir:

وَأَنْزَلْنَا إِلَيْكَ الذِّكْرَ لِتُبَيِّنَ لِلنَّاسِ مَا نُزِّلَ إِلَيْهِمْ وَلَعَلَّهُمْ يَتَفَكَّرُونَ

“Bu Zikri sana indirdik ki kendilerine indirilenin ne olduğunu o insanlara açıkça anlatsın; belki düşünürler.” (Nahl 16/43)²⁴

“Bir de Allah’ın Elçisi (s.a.v.) şöyle demiştir:

أَلَا إِنِّي أُوتِيتُ الْكِتَابَ وَمِثْلَهُ مَعَهُ

“Bakın, bana Kitap ve onunla birlikte bir benzeri verildi.”

Beyhaki²⁵, Amir Eş-Şabi’nin bazı insanlara şöyle dediğini nakletmiştir:

“Siz eserleri terk ettiğiniz zaman bittiniz”.

Beyhâki, eserler sözü ile sahih hadisleri kastetmiştir.

Beyhâki, Evzaî’nin bir arkadaşına şöyle dediğini de nakletmiştir:

“Rasulullah’tan sana bir hadis ulaştığında sakın ona ters bir şey söyleme. Çünkü Resulullah onu Allah’tan alıp tebliğ etmiştir.”²⁶

Delil getirilen ayeti, bir önceki ayet ile birlikte ele alırsak konu ile ilgisinin olmadığı görülecektir.

وَمَا أَرْسَلْنَا مِنْ قَبْلِكَ إِلَّا رَجُلًا نُوحِي إِلَيْهِمْ فَاسْأَلُوا أَهْلَ الذِّكْرِ إِنْ كُنْتُمْ لَا تَعْلَمُونَ . بِالْبَيِّنَاتِ وَالزُّبُرِ وَأَنْزَلْنَا إِلَيْكَ الذِّكْرَ لِتُبَيِّنَ لِلنَّاسِ مَا نُزِّلَ إِلَيْهِمْ وَلَعَلَّهُمْ يَتَفَكَّرُونَ

“Senden önce gönderdiğimiz resuller sadece vahy ettiğimiz erkeklerdi. Bilmiyorsanız o Zikri bilenlere sorun. Resuller mucizelerle ve kitaplarla gelmişlerdi. O Zikri sana da indirdik ki, o insanlara, kendilerine indirilenin ne olduğunu beyan edesin; belki düşünürler.” (Nahl 16/43-44)

Ayette ilk önce geçen “Zikir”, Tevrat ve İncil anlamında, ikinci “Zikir” ise Kur’ân anlamındadır. Resullullah’ın so-racağı kişilerin kimler olduğu şu ayette açıklanmıştır:

فَإِنْ كُنْتَ فِي شكٍّ مِمَّا أَنْزَلْنَا إِلَيْكَ فَاسْأَلِ الَّذِينَ يَقْرَأُونَ الْكِتَابَ مِنْ قَبْلِكَ لَقَدْ جَاءَكَ الْحَقُّ مِنْ رَبِّكَ فَلَا تَكُونَنَّ مِنَ الْمُمْتَرِينَ

“Sana indirdiğimiz şeyden dolayı şüphelen varsa bu Kitab’ı, senden önce okuyanlara sor. Doğrusu Rabbinden sana aynı gerçek gelmiştir. Sakın şüphelenenlerden olma.” (Yunus 10/94)

Rasûlullah’ın görevlerinden biri, Kur’ân ayetlerini Ehl-i Kitab’a anlatıp onların elindeki Kitab’ı tasdik ettiğini göstermektir. İlgili ayet şöyledir:

يَا أَهْلَ الْكِتَابِ قَدْ جَاءَكُمْ رَسُولُنَا يُبَيِّنُ لَكُمْ كَثِيرًا مِمَّا كُنْتُمْ تُخْفُونَ مِنَ الْكِتَابِ وَيَعْفُو عَنْ كَثِيرٍ قَدْ جَاءَكُمْ مِنَ اللَّهِ نُورٌ وَكِتَابٌ مُبِينٌ

“Ey Kitab ehli, Kitap’tan gizlediğiniz birçok şeyi size beyan eden, bir çoğunu da affeden Elçimiz geldi. Size Allah’tan bir nur ve açık bir kitap geldi.” (Mâide 5/15)

Bu ayetler açıkça gösteriyor ki, Nahl 44. ayette geçen beyan, Kitab’ı tebliğ görevinden başkası değildir. Bu görevin, nebî olmayan resullere de verildiğini daha önce görmüştük. Orada gördüğümüz ayetlerle beraber şu ayet de Kur’ân’ı beyan, yani onda olan ayetleri insanlara anlatıp herhangi bir şeyi gizlememe görevinin her Müslüman’a verildiğini gösterir:

وَإِذْ أَخَذَ اللَّهُ مِيثَاقَ الَّذِينَ أُوتُوا الْكِتَابَ لَتُبَيِّنُنَّهُ لِلنَّاسِ وَلَا تَكْتُمُونَهُ فَنَبَذُوهُ وَرَاءَ ظُهُورِهِمْ وَاسْتَرَوْا بِهِ تُمْنًا قَلِيلًا فَبُيِّنَ مَا يَشْتَرُونَ

“Allah, kendilerine kitap verilenlerden kesin söz aldı; onu insanlara kesinlikle beyan edeceksiniz, asla gizlemeyeceksiniz, dedi ama onlar Kitabı arkalarına attılar ve karşılığında geçici bir bedel aldılar. Aldıkları o şey ne kötüdür.” (Âl-i İmrân 3/187)

Nahl 44'te Nebîmizi muhatap alan "لِّمَنِىنَ لِلنَّاسِ = insanlara beyan edesin diye" ifadesi bu ayette "لِّمَنِىنَهُ لِلنَّاسِ = onu insanlara kesinlikle beyan edeceksiniz" şeklinde bütün müminleri muhatap almıştır. Demek ki o ayet, Nebîmizin Kur'ân'ı açıkladığı iddiasına delil olamaz.

Yukarıdaki görüşü savunanların ikinci delili, Allah'ın Elçisi'nin şu sözüdür:

أَلَا إِنِّي أُوتِيتُ الْكِتَابَ وَمِثْلَهُ مَعَهُ

"Bakın, bana Kitap ve onun bir benzeri verildi."

Nebîmize, Kitap ile birlikte verilen şeyin Hikmet olduğu, yukarıdan beri anlatmaya çalıştığımız şeydir. Bu hadis, Kitap ve Hikmet ile ilgili ayetlerin tamamının özetidir.

İNDİRİLEN DİNİN YERİNE UYDURULAN DİN

Emevilerle başlayıp Abbâsîlerle kemikleşen yapıda Hikmete, Allah'ın değişmez kanunu anlamına gelen Sünnet denmiş; Sünnete, Nebîmizin söz ve uygulamaları anlamı yüklenmiş; Nebî ile resul de aynı sayıldığı için resule itaati emreden ayetlere dayanılarak şöyle bir sonuca varılmıştır:

"Allah'ın Resulü'nün Sünneti; Allah'ın adına, onun, özel ve genel hükümlerdeki muradını açıklar. Allah, Sünnet ile hükmetmeyi Kitab'ı ile eş tutmuş ve Sünneti Kitab'a bağlamıştır." ²⁷

Sünnet, Allah'ın muradını yani maksadını açıklıyorsa Kur'ân'dan önemli olacağı için bu iddia, Nebîmizin söz ve uygulamalarının, Kur'ân'dan çıkardığı hikmetler olduğunu unutturmuştur. Undan üretilen hiçbir şey un olmadığı gibi Kur'ân'dan üretilen hükümler de Kur'ân değildir. Pastanın undan yapıldığını bilmeyenlerin pasta ile un arasında çelişki görmesi gibi hikmetin ne olduğunu bilmeyenler de Sünnet ile Kur'ân arasında çelişki görmeye başlamış, ikisinden birini feda etme yani nesh et-tirme konusu tartışılmıştır. İmam Şâfiî bu konuda özetle şöyle demiştir:

""Kur'ân, Sünneti, Sünnet de Kur'ân'ı nesh edip yürürlükten kaldıramaz. Sünnet ancak bir başka Sünnetle nesh edilebilir." ²⁸

"Sünnet, Kur'ân ile nesh edilir, denirse recim cezasının; "Zina eden kadınla zina eden erkekten her birine yüz kamçı vurun..." (Nur 24/2) ayetiyle nesh edilmiş olması ihtimali ortaya çıkar ²⁹.""

İmam Şâfiî, Sünnet Kur'ân'ı nesh edemez demiş ama recim cezasını korumak için Nisâ 15-16 ile Nur 2. ayetin hükümlerini, Ubade b. Es-Samit kanalıyla gelen şu hadise dayanarak değiştirmiştir:

"Benden alın; benden alın. Allah onlar için bir yol açtı; bekâr bekârla zina ederse 100 kamçı ve bir yıl sürgün; dul, dul ile olursa 100 kamçı ve recim gerekir."

İmam Şâfiî'nin bu konudaki sözleri özetle şöyledir:

"Bu hadis, ayetlerdeki hapis ve eziyet cezası kaldırılmıştır. "Zina eden kadınla zina eden erkekten her birine yüz kamçı vurun..." (Nûr 24/2) ayetindeki 100 kamçı cezası da hür olan dullar için bu hadis, yürürlükten kaldırılarak recim cezasına çevrilmiştir ³⁰.

Kur'ân, Sünnet'i nesh edemez diyen İmam Şâfiî'ye bir hadis, birkaç ayeti nesh edebilmiştir.

Allah Teâlâ son Kitabını koruma altına aldığı için ayet uydurulamaz ama hadis uydurulabilir. Şii-Sünnî bütün mezhepler; Kur'ân'a aykırılığı açık olan hadislerle dayanarak recim cezasını, dinden döneni öldürmeyi, çocukları evlendirmeyi ve daha nice konuyu ittifakla kabul etmiş-

lerdir.

Evlenmede taraflara verilen yetkiler, eşlerin farklı inançlardan olmaması, boşanma, şartlı boşanma, kadınların şahitliği, kadınlara boşanma hakkı tanınmaması, gayrimüslimlerle ilişkiler gibi birçok konuda Kur'ân'a da Sünnete de tamamen ters bir yol izlenmiştir.

Faiz konusunda da kelime oyunları ile ticaretin önü tıkanmış, faizin önü sonuna kadar açılmıştır.

Benzer durum, tefsirde ve inanç esaslarında da vardır. Mesela Kur'ân'ın ana konularından olan şirk, kalam ilminin ana konularından değildir. Şirk ile ilgili temel kelimelerin anlamı değiştirilerek tefsir ve mealleri okuyanların o konuda yeterli bir bilgiye sahip olmalarının önü tıkanmıştır.

Kader de Kur'an'daki anlamının dışına çıkarıldığı için Müslüman, kendine güveni olmayan, zora girince "kaderimde ne varsa o olur" diyerek mücadeleyi bırakan bir kişiliğe büründürülmüştür.

Mevcut durumun bir kısmını, Ali BARDAKOĞLU'nun şu sözleri, güzel bir şekilde özetlemektedir:

*"İslâm toplumundaki hukuk tefekkürünün ve bunların ürünü olan bilgilerin oluşumunda Kur'an, sünnet, icmâ ve kıyas hiyerarşisi doğru değil, belki bunun tersi doğrudur. Yani oluşumda asıl belirleyici faktör, reydir. Bütün fıkıh külliyatının rey üzerine, bireysel çaba ve bakış açısı üzerine kurulduğunu söylersek abartmış olmayız. **Bunlar arasında daha az işlevsel olanı sünnet, en alta da Kur'an yer alır.** Bunu ifade etmek belki de Müslümanların inanç dünyalarıyla, dine bakışlarıyla, tevhid akidesiyle ilk planda çelişki gibi olacağı düşünülerek daima bu tersten Kur'an, sünnet, icmâ ve kıyas olarak ifade edilmiştir.³¹"*

Irak ve Suriye'nin bazı bölgelerini ele geçirip devlet kurduğunu ilan eden Işid'in, esirlere yaptığı muamelelere, Şii-Sünni hiç bir mezhep âliminin karşı çıkamaması, kitaplarında farklı bir şeyin olmamasından dolayıdır. Ömer Nasuhi BİLMEN, bu konuda özetle şöyle der:

"Savaş esirleri ile ilgili olarak yetkili makamın seçim hakkı vardır. Müslümanların menfaatlerine göre hareket ederek isterse onların savaşçıları öldürebilir; isterse köle ve cariye yapılmalarıyla yetinir...³²"

Bunlar, Roma ve Yunan Hukukundan alınıp İslâm hukuku gibi gösterilen şeylerin küçük bir bölümüdür. Bu mezheplere göre kurulacak hiçbir devlet, Işid'den farklı olmayacaktır.

Savaş esirleri ile ilgili olarak Allah Teâlâ şöyle buyurmuştur:

"Kâfirlerle savaşta karşılaşınca boyunlarını vurun; onları etkisiz hale getirince de sıkı güvenlik çemberine alın. Sonra karşılıksız veya fidye alarak serbest bırakın..." (Muhammed 47/4)

Nebimizin uygulaması bu ayete göre olmuştur. Ömer Nasuhi BİLMEN'in naklettiği bilgilerin özetini verelim de uydurulan dinin neye dayandığı daha yakından görülsün:

"Esirleri karşılıksız serbest bırakmak, Hanefî, Mâlikî ve Hanbelî mezheplerine göre caiz değildir. Esirleri para karşılığında serbest bırakmak da Hanefî mezhebindeki meşhur görüşe göre caiz değildir.³³"

Allah emredecek ama mezhepler onu caiz görmeyecekler. İşte uydurulan din bu!

Hikmet ortadan kalkıp Müslümanlar, çözüm üretemez hale gelince Kur'an'a ve Sünnete olan güven sarsılmıştır. Tahsin GÖRGÜN'ün şu sözleri, güvensizliğin vardığı boyutu göstermektedir:

"Bugün yaşanan en önemli sıkıntı, zaman içerisinde geçersiz hale gelmiş olan sünnet yerine neyi ikame edeceğimiz veya sünneti nasıl ihyâ edeceğimizdir. Çünkü Kur'an, başında sünnet vasıtasıyla tahakkuk ettiği gibi, bugün de sünnet veya sünnet yerine ikame olunacak başka bir şey vasıtasıyla tahakkuk edecektir. Temel soru bunun, ümerâ (devlet) mı, toplum (ümme veya millet) mu, fert mi, belli bir sınıf (mesela ulema) mı yoksa bunlardan farklı bir şey, mesela kitaplar mı olduğu noktasında düğümlenmektedir.³⁴"

SONUÇ

Görüldüğü gibi Nebimizin, Müslümanlarla ilgili endişesi gerçekleşmiş ve Müslümanların büyük bir bölümü, Yahudi ve Hristiyanlar gibi şu ayetin kapsamına girmişlerdir:

اتَّخَذُوا أَحْبَابَهُمْ وَرُهْبَانَهُمْ أَرْبَابًا مِنْ دُونِ اللَّهِ وَالْمَسِيحَ ابْنَ مَرْيَمَ وَمَا أُمِرُوا إِلَّا لِيَعْبُدُوا إِلَهًا وَاحِدًا لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ سُبْحَانَهُ عَمَّا يُشْرِكُونَ

"Bilginlerini, din adamlarını ve Meryem oğlu Mesih'i Allah'tan önce birer rab sayarak onlara sarıldılar. Oysa onlara verilen emir, sadece tek bir Tanrı'ya kul olmalarıdır. Ondan başka tanrı yoktur. Allah, onların şirkinden uzaktır." (Tevbe 9/31)

Elmalı Hamdi YAZIR'ın bu ayet ile ilgili açıklamalarından kısa bir özet verelim:

"...Allah'ın emirlerini göz ardı ederek âlimlere küçücük bir hüküm koyma yetkisi tanımak, Allah'tan başkasını Rab olma seviyesine çıkarmaktır. Şeytanlara, Tağutlara, Nemrudlara, Firavunlara, putlara ve heykellere tapmak nasıl şirk ve küfür ise âlimlere, Allah'a kul olmalarının üstünde bir değer vermek de şirk ve küfürdür³⁵..."

Kitaba ve Hikmete uygun çalışmalarla mevcut yapının yanlışlarını ortaya koyup doğrusunun ne olduğunu göstermeye çalıştığımız halde hiçbir konuyu tartışmaya yanaşmayan; üstelik etkili ve yetkili çevrelerin desteği ile bizi dışlayıp itibarsızlaştırmaya çalışan gelenekçi ve yenilikçi yapıya İsa aleyhisselâmin şu sözleriyle seslenmek isterim:

"Kendi geleneğinizi sürdürmek için Tanrı buyruğunu bir kenara itmeyi ne de güzel beceriyorsunuz!" (Markos İncil'i 7. Bölüm 9. cümle)

Unutmayalım ki, İsa aleyhisselâmı kâfir ilan ederek çarımha germek için elinden geleni yapan Yahudi ulemasının bütün gayretleri, onun itibarını artırma dışında bir sonuç doğurmamıştır.

Notlar

1. الرسول'un başındaki ال takısı muzafun ileyhten ıvaz sayılarak "رسولنا" = elçimiz" anlamı verilmiştir.
2. Buhari, Enbiyâ, 8.
3. Cevheri, İsmail b. Hammad (ö. 393 h.), es-Sıhah, (thk: Ahmed Abdulgafûr Atar), Beyrut 1983 ve İbn Manzur, Cema'lüddin Muhammed b. Mükerrrem (630-711), Lisanu'l-Arab, Beyrut trs. نيبأ maddesi.
4. Ahmed b. Hanbel, Müsned, İstanbul, 1982, 5/266
5. İsr, gelecek nebiye inanma ve ona destek olma görevidir. Muhammed aleyhisselam son nebî olduğu için bizim böyle bir görevimiz yoktur. Bakara 286 ve A'râf 157. âyetler bunu göstermektedir.
6. Ebu Cafer Muhammed b. Cerîr et-Taberî (il.310 h.), Tarih'ul-Umem ve v'el-Mülûk (Tarih'ut-Taberî) Beyrut 1407, c. I s. 187, ez-Zemahşerî Mahmud b. Ömer (467-538 h.), el-Keşşaf, Beyrut tarihsiz. A'lâ Suresinin tefsiri.
7. Mecelle m. 1450. "Risalet, bir kimse tasarrufta dahil olmaksızın bir kimesnenin sözünü diğere tebliğ etmektir. Ol kimseye resul ve ol kimesneye mürsil ve diğerine mürselun ileyh denir." (Açıklamalı Mecelle, Mecelle-i ahkâm-ı adliye, Kont. Ali Himmet Berki, İstanbul, 1978.)
8. Babasına verdiği sözü tutmuştu. Bu ayet, kurban olanın İshak değil, İsmail aleyhisselam olduğunu gösterir. **"Kendisine yardımcı olacak yaşa gelince oğluna dedi ki: "Yavrucuğum, rüyamda gördüm; ben gerçekten seni boğazlıyorum; düşün bakalım, ne dersin?" O da şöyle karşılık verdi: "Babacığım, sen sana ne emrediliyorsa onu yap. İnşallah sabırlı davrananlardan olduğumu göreceksin." (Saffat 37/102)**
9. الرسول'un başındaki ال takısı muzafun ileyhten ıvaz sayılarak رسول الله anlamı verilmiştir.
10. Hikmet yöntemini ile ilgili ayetleri şu linkte görebilirsiniz. <http://www.suleymaniyevakfi.org/kutsanan-gelecek-ve-kuran/kitap-ve-hikmet.html>
11. İbn Hibetullah, Dahhâk'tan ve Saîd b. Cubeyr'den Muhammed suresinin Mekki olduğunu aktarmıştır. (Bkz. Kurtubi tefsiri, Kahire 1964/1384 c. XIV, s. 223)
12. Arapça'da iltifat sanatı vardır. Üçüncü şahıs, birinci şahıs sayılır veya tersi olur. Bu ayetlerde de durum öyledir. Türk-

çe'de bu sanat olmadığı için bu gibi ifadeleri, değiştirmeden tercüme etmek bir Türk'te şaşkınlık meydana getirmektedir. Buna fırsat vermemek için burada iltifat yok sayılarak meal verilmiştir.

13. İsr ile ilgili olarak yukarıda 5. dipnota bkz.
14. Mecelle m. 1450.
15. Taberî, Muhammed b. Cerîr, Camiu'l-beyân fî tefsiri'l-Kur'ân, Beyrut 1412/1992. Paragraf; 29082-29083.
16. Rahmân, iyiliği sonsuz demektir. İnsanların çoğu, Allah'ın her şey vermesini ama emir vermemesini isterler.
17. Bkz. Ömer Nasuhi Bilmen, Büyük İslâm İlmihali, İstanbul, tarihsiz, s. 17, paragraf 34.
18. Yusuf Şevki YAVUZ, Dia, Peygamber md.
19. Muhammed Rıza'l-Muzaffer, Akâaid'ül-İmâmiyye, Şia İnançları, Çeviren Abdülbaki GÖLPINARLI, İst 1978, s. 52-53.
20. Muhammed b İdris eş-Şâfi (öl. 204 h), er-Risâle, tahkik Ahmed Şakir, Mısır 1358 h./1940 m. s. 79.
21. İmam Şâfi, er-Risâle, s. 107.
22. İmam Şâfi, er-Risâle, s. III.
23. Ebû Amr Abdurrahmân b. Amr b. Yuhmid el-Evzâî (ö. 157/774). İmam Şâfi'den önce yaşamış fıkıh ve hadis âlimi olan Evzâî, mensubu kalmamış Evzâiyye mezhebinin de kurucusudur.
24. Bu ayeti İmam Şâfi'de Sünnet konusunda delil almıştır. Bkz. el-Umm, Beyrut 1410 h. 1990 m. El-istihsan, c. VII, s. 309.
25. Ebû Bekr Ahmed b. Hüseyin b. Ali el-Beyhakî (ö. 458/1066), hadis bilgini ve Şâfiî fakihidir.
26. Abdulaziz b. Abdullah b. Bâz (1911-1999 m.) Vucûb'ul-amel bi Sünneti Resulillahi Sallallahu aleyhi ve sellem ve küfrü men enkereha, Suudi Arabistan 1420 h. c. I, s. 24-25.
27. İmam Şâfi, a.g.e, c. I, s. 79.
28. İmam Şâfi, a.g.e, c. I, s. 107.
29. İmam Şâfi, a.g.e, c. I, s. III.
30. İmam Şâfi, a.g.e, c. I, s. 129-131.
31. Ali Bardakoğlu, Kur'ân ve Fıkıh: Müzakere, Kur'ân ve Tefsir Araştırmaları II, İstanbul, 2000, s: 120-121.
32. Ömer Nasuhi BİLMEN, Hukuki İslâmiyye ve İstilahatı Fıkhiyye Kamusu, c. III, s. 403, paragraf 491, tarih ve yer yok.
33. Ömer Nasuhi BİLMEN a.g.e. c. III, s. 399, paragraf 501-502.
34. Tahsin Görgün, "Kur'ân ve Fıkıh", Kur'ân ve Tefsir Araştırmaları II, s: 119.
35. Elmalılı Muhammed Hamdi Yazır, Hak Dini Kur'ân Dili Yeni Mealli Türkçe Tefsiri, İstanbul 1939, c. III, s. 2514,